

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Revizijski problem v novi fazi

Evropsko politiko zadnji čas čedalje bolj obvladuje problem revizije mirov-
nih pogodb. Sklepejo se celo zveze na
temelju stališč, ki jih posamezne drža-
ve zavzemajo nasproti reviziji. Odločno
se opaža formiranje dveh taborov, od
katerih eden si je postavil za cilj revizi-
zijo, drugi pa vztraja pasivno na dose-
danjih mirovnih pogodbah, poudarja-
joč, da le-te kot človeško delo res niso
popolne, da pa se pri najboljši volji ne
dajo popraviti in izboljšati. Ta pasiv-
nost je ohranila revizioniste, da so vsak
dan glasnejši in da odkrito zahtevajo
revizijo meja, novo delitev ozemlja in
zlasti novo razmejitev držav Male an-
tante in Poljske. Odkar je Italija pre-
vzela iniciativo in vodstvo revizionistič-
nega gibanja, se je opažala v protirevi-
zionističnem taboru neka medla defen-
ziva in zlasti jugoslovenska javnost ni
bila nič kaj zadovoljna z enostavno od-
klonitvijo revizije, ki sta jo tako ener-
gično izrekli Mala antanta in Poljska.

Videlo ase je, da je naša obramba
ostala na polovici pota in da ni stavila
svojih protizahtev za primer, da bi re-
vizionistična misel pridobila v Evropi
ugodnih tal. Prirodno in logično bi bilo,
da je zveza naših držav s svoje strani
prešla v protinapad in formulirala svoje
zahteve, ki bi bile najboljši odgovor na
revizionistična prizadevanja Italije in bi
gotovo znatno ohladile rimsko gore-
nost. Državniki iz tabora revizionistov
hočejo namreč le enostranskih izpre-
memb v škodo onih držav, ki stojе v
nasprotnem taboru. Med revizionisti pa
ni države, ki bi imela več povoda in raz-
loga, da kliče po reviziji meja, nego je
ravno naša kraljevina. Drugače je s Če-
škoslovaško in Rumunijo, ki sta, osobito
slednja, skoro popolnoma saturirani v
pogledu svojih narodnostnih zahtev. Če-
ška manjšina v Avstriji in slovaška na
Madžarskem sta sicer dovolj znatni, da
sta lahko predmet zahteve po zaščiti,
vendar nista zvezani po ozemlju s str-
njem narodnostnim ozemljem materin-
skega naroda. Rumunija pa je v sreč-
nem položaju, da skoro ni Rumuna pod
tuo oblastjo.

Jugosloveni na žalost nismo v tako
ugodnem položaju. Na severu in na ju-
gu se naše narodnostno ozemlje razpro-
stira daleč preko meja sosednih držav
in bi pravična revizija prinesla naši kra-
jevini le izpolnitev naših naravnih na-
rodnih pravic.

Kakor vse kaže, sta tudi ostala dva
naša zaveznika občutila slabost pozici-
je v načelni obrambi mirovnih pogodb
in spoznala, da ni dovolj zatrjevati ne-
izpremenljivost naših državnih meja,
marveč iti korak dalje v zavesti, da se
udarec bolje odbije z udarcem, nego z
golo obrambo. Vsaj pri Čehoslovakih je
prodrlo mišljenje, da načelno zameta-
vanje revizije mirovnih pogodb ni taktič-
no pravilno. V »Narodnih Listih« je pri-
obdil znani češki zunanje politični publi-
cist Kopecký članek, v katerem poudar-
ja, da bi si tudi Mala antanta lahko za-
pisala na svoj štít zahtevo po reviziji
mirovnih pogodb. Čehoslovakom in Ru-
munom gre pri tem za to, da se rešijo
klavzule o zaščiti manjšin, ki enostran-
sko obremenjujejo samo države Male
antante in Poljske, velikih držav pa ne
in so tam narodnostne manjšine brez
vsakih pravic. Razen te obveznosti ima
naša kraljevina še marsikatero upravi-
čeno zahtevo, ki bi se pri količiki pra-
vični in nepristranski reviziji nikakor
ne dala prezreti.

Revizionisti so otvorili novo gonjo, ki
nas seveda plaši prav tako malo kakor
prejšnje. Ni pa dovolj, da zatrjujemo,
da ne damo ničesar od svojega, treba
je sestaviti snisek naših zahtev in s tem
vsaj odločiti ost gonji, ki nam v ne-
poučenem svetu politično lahko škodu-
je. Kakor poroča poluradna »Prager
Presse«, so države Male antante skleni-
le, da iz temelja izpremenijo svojo pro-
tirezionistično politiko in se pripravljajo,
da v kratkem jasno naznačijo svoje
stališče. Javnost v državah Male an-
tante, posebno pa še jugoslovenska, bo
gotovo z zadovoljenjem pozdravila ta pre-
hod v ofenzivo.

Ponovljene občinske volitve v moravski bancvini

Beograd, 21. avgusta. p. V občinah Pri-
žinovo, Čirčani in Lučani v moravski ba-
ncvini, so se vršile včeraj naknadne občins-
ke volitve, ker so pri zadnjih občinskih
volitvah dobile vse liste enako število gla-
sov. Pri včerajšnjih volitvah so v vseh
treh občinah zmagale liste JNS.

Položaj na Irskem

Dublin, 21. avgusta. Š. Kljub izjavi irske-
ga pravosodnega ministra, da bodo irske
fašistične organizacije razpuščene, če bodo
v nedeljo priredile napovedane demon-
stracije, je včeraj prišlo v kakih sto mestih
in trgih do velikih fašističnih manifestacij.
Pri manifestacijah so fašisti nastopili v
uniformah, čeprav so prepovedane. Javnost
pričakuje zato, da bodo organizacije »mo-
drih srajc« sedaj razpuščene in da bodo
oblasti aretirale glavne fašistične voditelje.

MUSSOLINI SNUJE NOV SREDNJEVROPSKI BLOK

Na sestanku z Dollfusom sta razpravljala o novi gospodarski or- ganizaciji Srednje Evrope ob sodelovanju Male antante

Rim, 21. avgusta. a. O razgovorih
Mussolinija in Dollfussa je vlada izdala
komuniké, ki ugotavlja, da sta šefa
obeh vlad proučila splošni politični po-
ložaj, posebno pozornost pa sta posve-
tila položaju v luči italijanskih intere-
sov. Komuniké pravi med drugim:

Zvezni kancelar dr. Dollfuss in mi-
nistrski predsednik Mussolini sta po-
drobno proučila politični položaj v
splošnih potezah in s posebnim ozirom
na Avstrijo. Italijanski ministrski pred-
sednik je vnovič ugotovil stališče ita-
lijanske politike glede obstoja in bo-
dočnosti Avstrije, glede podunavskega
problema in drugih dalekosežnejših
vprašanj, katerih rešitev je v zvezi s
funkcioniranjem pakta štiri.

Avstrijski zvezni kancelar dr. Doll-
fuss je obrazložil notranji in mednarod-
ni položaj Avstrije glede na načelo ne-
odvisnosti Avstrije ter se je izjavil za
mirovno politiko in sodelovanje z vse-
mi sosedji, predvsem z Italijo in Ma-
džarsko, in v kolikor bi bilo mogoče —
tudi z Nemčijo. Oba državnika sta ob
koncu svojega razgovora ugotovila
soglasje glede proučenih problemov.

Čeprav komuniké tega ne omenja,
se v informiranih krogih zatrjuje, da je

bil glavni del razgovorov posvečen
problemu, kako naj bi se pod okriljem
Italije osnoval srednjeevropski gospo-
darski blok. Obsegal naj bi v prvi vrsti
Avstrijo in Madžarsko, pridružila naj bi
se mu tudi Mala antanta. Nemčija bi
imela svobodno izbiro, da stopi s takim
blokom v tesne gospodarske stike.

Avstrijske informacije

Dunaj, 21. avgusta. a. Vsi današnji ju-
tranjki naglašajo z velikim zadovolj-
stvom, da so se razgovori med Dollfusom
in Mussolinijem vršili v kar najprijetnej-
ši atmosferi. Glavni namen razgovorov
je bil pripraviti novo dobo v Srednji Ev-
ropi. Avstrija naj bi ne sklenila novega
gospodarskega pogodbenega razmerja sa-
mo z Madžarsko, s katero naj bi vzdrže-
vala najtesnejše prijateljstvo, temveč tu-
di z državami Male antante. Končni uspeh
te nove gospodarske konvencije naj bi bi-
la nova srednja Evropa, ki bi bila tako
po številu prebivalstva, kakor tudi po go-
spodarskem pomenu enakovredna z ve-
lesilami. Ta Srednja Evropa naj bi pred-
stavljala trdno med seboj zvezano tvorbo,
da bi se od Nemčije ogrožena Avstrija za-
varovala proti vsaki nevarnosti osamlje-
nja. Hitlerjeva Nemčija bi na ta način ne
imela več opraviti pri svojih napadih
proti Avstriji samo z malo slabotno drža-
vo, temveč s politično in gospodarsko
enako pomembno državno tvorbo, ki bi

razen tega uživala zaščito vseh velesil raz-
zen Nemčije.

Italijanski komentarji

Rim, 21. avgusta. Š. Sestanek avstrijske-
ga zveznega kancelarja dr. Dollfussa z
Mussolinijem je izzval v fašistični politični
javnosti silno zanimanje, čeprav se je mo-
ral tisk omejiti skoraj izključno le na prav
kratke uradne komuniké, ponatis inozem-
skih komentarjev in izjave avstrijskega
kancelarja. Lastne komentarje so objavili
le redki listi.

«Il Giornale d'Italia» izraža veliko za-
dostženje, ker so v Franciji spoznali, da je
treba likvidirati nemško-avstrijski spor na
ta način, da se podpre režim v Avstriji z
vsemi razpoložljivimi sredstvi, da se očuva
njegova neodvisnost, tako da mu bo lahko
zavrniti sleherni izzivljanje nadležnih so-
sedov.

«Messaggero» piše, da je dolžnost ve-
lesil pomagati avstrijskemu ljudstvu, da si
ustvari pogoje, ki so potrebni za mirno go-
spodarsko in politično življenje. Avstrija
hoče sodelovati ne samo z Madžarsko,
temveč tudi z državami Male antante na
polju medsebojne gospodarske nedotakli-
vosti in enakovrnosti in prijateljstva v
političnih odnosih.

Nemški odmevi

Berlin, 21. avgusta. A.A. Potovanje kan-
celarja Dollfussa v Italijo del nemškega
časopisja precej vznemirja. Listi pravijo,

da bo Nemčija vedno s simpatijami po-
zdravljala vsako približanje Avstrije k drža-
vam, ki žive z njo v prijateljskem raz-
merju, nihče pa je ne more prepričati, da
bi bila Avstrija zmožna samostojnega živ-
ljenja.

Momentano se hoče avstrijska vlada
očividno okoristiti s preferenčnimi tarifa-
mi na blago, ki se uvaža čez Trst, kar bi
zadalo hud udarec hamburški in bremen-
ski luki. Če bi Avstrija sklenila takšen do-
govor z Italijo, bi bila carinska vojna med
Avstrijo in Nemčijo neizogibna.

Negativno francosko stališče

Pariz, 21. avgusta. Š. Stališče francoskih
političnih krogov označuje »Intransigent«
v očitno inspiriranem članku takole:

Gospodarski načrti Mussolinija za zbli-
žanje med Avstrijo, Madžarsko in Italijo
v obliki carinske unije vseh treh držav z
glavnim namenom, da bi se razvila tržiška
luka, se morajo smatrati kot obnovitev
vodilne ideje Mussolinijeve politike, pri-
tegnitve podunavske trgovine k Italiji. Če
predlaga Mussolini za ta primer uporabo
pogodbe štiri, se vrača na svojo temeljno
misel, namreč na revizijo mirovnih po-
godb, kar pa je Francija doslej stalno od-
klanjala. Edina rešitev je v tem, da se
spravi zadeva pred Društvo narodov. Vsak
drugačen predlog je že v naprej obsojen
na neuspeh.

Dollfuss se je že vrnil

Dunaj, 21. avgusta. Š. Avstrijski zvezni
kancelar Dollfuss je davi ob 7. odpotoval z
letalom iz Riminija v Benetke, odkoder je
ob 11. nadaljeval pot na Dunaj. Popoldne ob
2. je letalo z zveznim kancelarjem Doll-
fussom po kratkem pristanku v Celovcu pri-
spelo na dunajsko letališče v Aspernu, kjer
je ostal zvezni kancelar skoraj eno uro na
letališču. Po obedu v tamkajšnji restavraciji
je odletel dalje v Solnograd, kjer se je
udeležil današnje uprizoritve »Fausta«.

Socialisti zvone po toči

Konferenca druge internacionale — Teoretiziranje o borbi proti prodiranju fašizma — Poziv na bojkot nemškega blaga

Pariz, 21. avgusta. A.A. Davi ob 9. se je
začela mednarodna socialistična konferen-
ca, sklicana k izrednemu zasedanju, da
prouči načine za nastop socializma proti
prodiranju fašističnih načel na svetu. Na
kongresu se je zbralo nad 150 delegatov
iz raznih držav. Generalni tajnik izvršne-
ga odbora Fritz Adler je imel daljši dok-
trinarni govor, v katerem je analiziral
glavna pojmovanja, ki so se izkristalizirala
v internacionalni glede metod za zavo-
vanje delavskega sloja pred kapitalistični-
mi podjetji. Ob koncu svojega govora je
priznal, da se mora socialistično gibanje
boriti z velikimi težavami, vendar pa je
pozval zbrane delegate, naj ne izgube za-
upanja in naj pretehtajo, koliko važnih
problemov so socialisti že rešili v mnogih
državah. Združimo se, je vzkliknil na kon-
cu, združimo se v korist in obrambo de-
lavskega razreda.

Nato je govoril predsednik socialistične
delavske internacionale Vandervelde, ki je
omelil dogodke v Nemčiji in odmev, ki so
ga imeli v belgijski delavski stranki. Obso-
dil je stališče, ki ga je zavzela manjšina
francoskih socialistov do fašizma, in izja-
val, da politika narodnega socializma ne

more dobiti mesta med pravimi socialisti.
Zakaj ekstremni nacionalizem dela hočeš
nočes v nasprotju z interesi drugih držav,
kar ga prej ali slej privede v gospodarsko
in potem še politično vojno, mi moramo
pa vse storiti, da vojno preprečimo. Prista-
ti na fašistično doktrino se pravi izzivati
demokracijo.

Govornik se je naposled zavzel za to,
da se proglasi splošen bojkot nemških iz-
delkov, in je zaključil svoja izvajanja z
vzklikom: »Naj žive večna načela svobo-
de, enakosti in bratstva!«

Pariz, 21. avgusta. s. Na izredni kon-
ferenci socialistične internacionale je tajnik
Fritz Adler med drugim poudarjal, da za-
htevajo resne težave socialističnega pokre-
ta predvsem enotnosti Socialisti bi morali
zasledovati realistično politiko, predvsem
v Srednji Evropi. Mi branimo demokracijo
v demokratični državi, uporabljamo pa re-
volucionarna sredstva tamkaj, kjer je de-
mokracija podgleda.

Sestanka so se udeležili tudi bivša nem-
ska socialistična poslanca Wells in Stam-
pfer ter francoski socialisti Renaudel,
Grumbach in Bracke.

Nova odkritja o nemškem oboroževanju

Nemška kemična in železna industrija v polnem razma- hu — Nemški načrti proti Rusiji

London, 21. avg. r. »Sunday Referee«
objavlja nadaljnje informacije o tajnem
oboroževanju Nemčije. V zadnji številki
govori obširno o pripravah Nemčije za ke-
mično vojno. Nekatere nemške kemične
tovarne delajo noč in dan ter izdelujejo
razne docela nove vrste strupenih plinov,
ki imajo brezpogojno takojšen smrtni učine-
k. Ti plini so v prvi vrsti določeni za
napade z letal. Nemški vojaški krogi sma-
trajo, da bodo v bodoči vojni s pomočjo
teh svojih planov kratkoma pogaziti vse
svoje nasprotnike, zlasti pa Belgijo, ki je
l. 1914 nenaadoma zaustavila nemški po-
hod na Pariz. To potrjuje zadnja številka
revije »Wirtschaft und Statistik«, ki vse-
buje oficielne številke, ko ugotavlja, da
je znašal uvoz železa v prvem polletju
letos 2.7 milijona stotov napram 17 mili-
jonov stotov v celotnem lanskem letu.
Povprečni mesečni uvoz železa se je več
ko potrojil. Uvoz bakra je znašal meseca
maja in junija letos 199.000 stotov proti
146 stotom lani. Razen tega objavljajo

nizozemski listi, da so Kruppove tvornice
v zadnjih štirih mesecih zaposile 50.000
novih delavcev in da je skoro vse Porur-
je hermetično zaprto. Navedene oficielne
številke kakor tudi ogromna Kruppova
konjunktura dokazujejo, da se Hitlerjeva
Nemčija mrzlično pripravlja za vojno v
nasprotju s smiselnim sklenjenju pogodb.

Moskva, 21. avgusta. d. V mesečniku
»Boljševik« je objavil znani sovjetski pu-
blicist Karel Radek senzacionalni članek
o vzhodni politiki Nemčije. Radek trdi,
da pripravlja Nemčija koalicio proti Ru-
siji in baltskim državam. Nemčija hoče
poraziti boljševike ter si za svoje vzhod-
ne načrte zagotoviti pomoč Anglije. V
tem pogledu bi bila zainteresirana tudi
Poljska. Ker pa je gotovo, da bi Poljska
ne bila pripravljena pristati na kakšne
enostranske teritorialne izmenjave, name-
rava Nemčija zadovoljiti Poljsko na ta
način, da bi ji dala izhod na morje preko
Litve, dočim bi se Poljska morala odreči
koridoru.

Odlikovanja v kmetijskem ministrstvu

Beograd, 21. avgusta. AA. Z ukazom Nj.
Vel. kralja so bili na predlog kmetijskega
ministrstva odlikovani: z redom sv. Save
3. stopnje Nikola Belobrk, inšpektor v
kmetijskem ministrstvu v p., Konstantin
Nikolić, inšpektor kmetijskega ministrstva
v p., Kosta Vrbic, veterinarski inšpektor v
p., z redom Jugoslovenske krone 3. stopnje:
Milan Djurić, načelnik kmetijskega minist-
rstva v p., z redom Jugoslovenske krone 4.
stopnje: Nikola Petrović, svetnik kmetij-
skega ministrstva v p., Sofronije Partonić,
svetnik kmetijskega ministrstva v p., Sa-
va Ratković, svetnik kmetijskega minist-
rstva v p., Stj. Bauer, agrarni referent kme-
tijskega ministrstva v p.

Žitna konferenca v Londonu

London, 21. avgusta. g. Dopoldne je bi-
la v navzočnosti delegatov iz 29 držav
otvorjena svetovna žitna konferenca. Za
njeno predsednika je bil izvoljen kanad-
ski ministrski predsednik Bennett. Na dne-
nem redu konference so v prvi vrsti vpra-
šanja zvišanja in stabilizacije cen, zmanj-
šanja obdelovalne površine itd. Pogajanja
se bodo vršila na podlagi predlogov, ki so
bili sestavljeni pred tremi tedni po za-
ključku svetovne gospodarske konference.
Štiri države, ki so glavne izvoznice žita
so namreč takrat izdelale načrt, po kate-
rem naj bi se začasno omejila proizvodnja
da bi se s tem izboljšal položaj cen in bi
se zmanjšale razpoložljive množice žita.

Titulescu ne bo posetil Sofije

Bukarešta, 21. avgusta. s. Po informaci-
jah iz okolice zunanje ministrice Titu-
lesca se zdi, da je postal njegov obisk v
Sofiji precej dvomljiv. Glede na nerazre-
šeno manjšinsko vprašanje je rumunski
zunanji minister mnenja, da bi njegov poset
v bolgarski prestolnici trenutno ne bil pri-
meren. Razen tega čakajo v Bukarešti, da
bo Bolgarija ugodila rumunskim željam
glede žravnega prometa. Titulescu bo po-
temtakem jeseni potoval v Ankaru, ne da
bi spetoma obiskal Sofijo.

Herriot v Troju

Carigrad, 21. avgusta. AA. Edouard Her-
riot je danes v družbi glavnega tajnika fi-
nančnega ministrstva odpotoval v Darda-
nele, nakar si bo ogledal razvaline Troje.
Jutri se bo Herriot vrnil v Carigrad.

Blagoslov odprave prohibicije v Ameriki

Washington, 21. avgusta. AA. Davek na
pivo daleč prekaša celo optimistične na-
povede. Tako je ta davek vrgel v juliju
16.600.000 dolarjev državnim blagajnam.
Pivovarstvo je že danes med državnimi do-
hodki na tretjem mestu in se naglo bliža
drugemu mestu ki ga danes zavzema ci-
garetna industrija.

Vlak strmoglavil v reko

Sanghai, 21. avgusta. g. Na vožnji v Mat-
sone je skočil s tira vojaški vlak, v katerem
je bilo 300 oficirjev. Vlak se je prevrnil
prvo nasipa v reko Taio. Pri strašni ne-
reči je utonilo 200 poltnikov. Transport se
je vračal po končanem posebnem vojaškem
tečaju v garnizije v notranjosti.

Gandhi v bolnišnici

Bombay, 21. avgusta. Š. Zdravstveno
stanje Gandhija se je tako zelo poslabšalo,
da so ga morali prepeljati iz zaporov v
bolnišnico. Zdravniki so dognali, da ima
bolna jetra. Gandhi še vedno zavrača vsa-
ko hrano in grozi, da tako dolgo ne bo
pokusil jesti, dokler ga oblasti ne izpuste
iz zaporov, ne da bi mu stavile kake po-
goje.

Vlada je odpustila kazen Gandhijevi že-
ni, da bo laže stregla svojemu možu v bol-
nišnici v Pooni, kamor so ga prenesli.

Protizidovski izgredi v francoskem letovišču

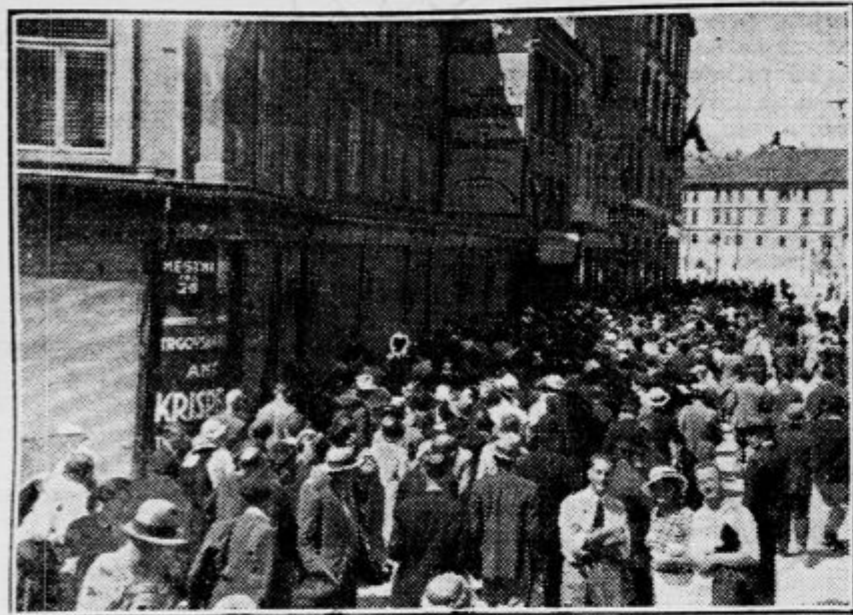
Pariz, 21. avgusta. Š. V malem morskem
kopališču Berqueu je prišlo včeraj do hu-
dih demonstracij proti židom. Demonstra-
cije so uprizorili pristihi monarhistične or-
ganizacije »Action Française«. Pariški židje
so v Berqueu organizirali dve počitniški
koloniji za siromašna židovska deco. Vče-
raj je vodstvo kolonij priredilo po meste-
cu nabiralno akcijo za deco. Nacionalisti
so hoteli za vsako deco preprečiti to akci-
jo in so izdali velike letake, v katerih so
pozivali obinstvo, naj ne prispevajo za
židovsko deco. V letakih pravijo, da bodo
židje uničili Berque. Popoldne je prišlo
med nabiralci darov in nacionalisti celo do
spopada in je morala posredovati policija,
ki je preprečila nadaljnje nacionalistične
izgrede.

Smrt beogradskega finančnika

Beograd, 21. avgusta. p. Na Dunaju je
davi preminul daleč preko meje našega drža-
ve znani beogradskega bančnik Bencion Bu-
li, predsednik beogradske židovske občine.
Pokojnik je bil eden največjih finančnikov
predvojne Srbije in se je tudi po vojni
mnoho udeleževal na finančnem polju in
užival v teh krogih velik ugled.

Naši kraji in ljudje

Jugoslovensko učiteljstvo manom kralja Petra in pesnika Prešerna

Ob priliki kongresa jugoslovenskih učiteljev so zborovalci v nedeljo opoldne položili lovorova venca z državnimi trobojnimi traki pred spomenika kralja Petra Osvoboditelja in Franceta Prešerna. Na prvi sliki je videti množico učiteljstva, ko odhaja od spomenika kralja Petra skozi Stritarjevo ulico pred Prešernov spomenik. Druga slika kaže prizor, ko je ob poklonitvi Prešernu govoril predsednik JUU g. Damjan Rašić (v sredi stoječ na podstavku).

Po letalskem dnevu

Nepozabni vtisi z letališča — Sijajen dokaz napredka našega letalstva — Redna zveza med Ljubljano in Zagrebom — Kmalu bomo zvezani tudi s Sušakom

Ljubljana, 21. avgusta.

Zračna prometna zveza s evropskimi središči je zdaj gotova stvar. Dovršeno je veliko delo. Letališče v Polju je nov stebel našega napredka. Kako se naš narod tega zaveda, je pokazala pretekla nedelja.

Se vsa Ljubljana živi pod dojmom letalske prireditve. Civilni kakor vojaški piloti so se pokazali brez izjeme kot vredni čuvarji jeklenih ptic, kot piloti pa so nam dali novih in tako silnih izglede v lepšo bodočnost, da moremo biti upravičeno ponosni na narod, ki si

znosno pripekalo. Ali ob treh je zavladalo tudi na njih tako pisano življenje, da je bil pogled nanj kar vesel. Tako se je nabralo na grajskem grebenu in njegovih severovzhodnih bregovih do tri tisoč ljudi, ki jim je bilo do letališča predaleč ali pa dobro vedo, da je opazovanje z Gradu najlepše. Napolnil se je tudi ves Golovec. Ljubljana je bila po tretji uri povsem izumrla. Tiha, sama vase pogledljiva in sanjajoča se je kopala zadnjakrat v poletni pripeki.

Kljub veliki razdalji med Gradom in letališčem je bil pogled na izvedbe naših

V senci hangarja za civilna letala opazujejo gostje predavanja naših pogumnih letalcev. Spredaj v sredi sedelci prometni minister inž. Lazar Radičević, desno poleg njega ban dr. Drago Marušić in prvi predsednik ljubljanskega Aerokluba inženir Dragotin Hribar, prvi na levi pa je železniški ravnatelj Josif Cugmus.

vzgoji take sinove. Zlasti vrla kapetana Džal in Bajdak, prvi otrok bosanskih gozdov, drugi širnih ruskih stop, ki se je ponašal, sta s svojima vojnima letalom »Hawkerjem« tvegala tako vratolomne izvedbe, da je človeka kdaj pa kdaj morala obiliti zrna. Frapiralo je njuno drzno pikiranje iz višine 1000 metrov proti zemlji, da sta bila srebrna ptica le še 10 metrov nad množico, divje grozeča, v občutku trenutno nastale nevarnosti po-
klastno se svetilajoča nosila smrti. Množica se je v teh trenutkih razmajala, se instinktivno umikala nazaj, na vse strani pred bliskovito se bližajočim bučnim kljunom. Vzklik strahu in občudovanja so se tu pa tam mešali s vzkliki otrok. A drzna letalca sta v zadnjem trenutku v sunkovitem loku dvignila ptica strmo proti sinjemu nebu. In že sta bila po nekaj sekundah spet v višini 1000 in več metrov ter neprenehoma izvajala zdej looping zdej hrbiti let, zdej tonó, v navpični spirali padajoča spet proti zemlji. Po svoji drznosti kapetana Džal nemara kapetana Bajdaka prekaša. Kapetana Džal je običajno pričel izvajati svoje vrazje vratolomščine že v višini tisoč metrov. Kapetana Bajdak je šel precej višje, zato pa je z neverjetno eleganco prikazal iz višine dobrih 1400 metrov prosti pad letala, ne da bi delal motor, in po velikanskem padcu, med grobno tišino na zemlji in v zraku, dal stroju nenadoma plin, pikiral dalje in se deset metrov nad zemljo spet dvignil strmo proti sinjini.

Bile so to stvari, ki jih navaden človek more le težko doumeti. Za vojnega letalca, zlasti za lovca, so pa življenjske važnosti. Od njegove spretnosti, ki je prav za prav le že skrajna drznost, zavisi pogosto zmagav v zraku. In takih lovec imamo, hvala bogu, odlično število.

Ljubljanski mešanec pa tudi okoličan in podeželan je imel prvič priliko videti, na kako visoki stopnji je jugoslovenska letalska tehnika. S pohvalno niso varčevali niti tujci, ki imajo bržkone več strojev kakor mi, a morda manj tako srčnih pilotov, kakor sta Džal in Bajdak in vsi ostali. Nad trideset tisoč ljudi je do poznega večera stelo zdej v sinje nebo zdej v mirno stoječa letala na polju. Ni bilo veliko besed. Nemo občudovanje in veliko zavzetja je pa bilo opaziti pri alchemnem. Ljudje so odhajali domov z neprikriti mponosom. Napredek našega letalstva je silen!

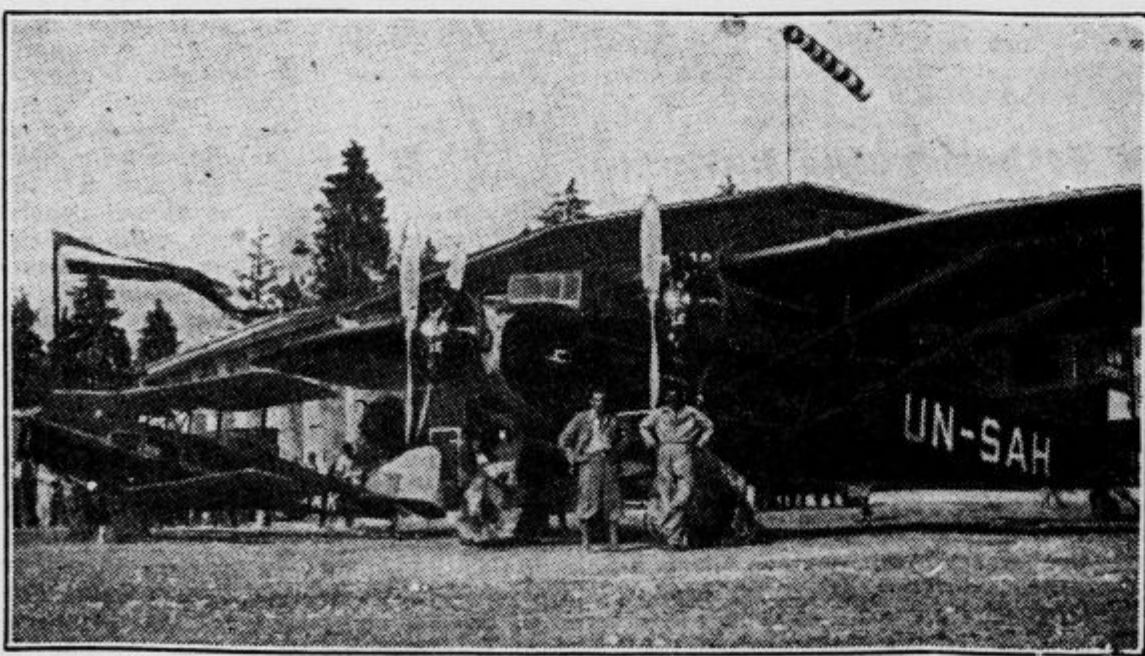
Da je pa za to edinstveno prireditev našega civilnega in vojnega letalstva vladalo vsega spoštovanja vredno zanimanje našega človeka, je bil živ dokaz tudi ljubljanski grad. V prvih popoldanskih urah so se pričele vzpenjati nanj po lepo urejenih stezah goste gruča meščanov, kmetov iz okolice in tujcev, ki letujejo v mirni solnčni Ljubljani. Od grajske planote pa tja do starih šanc v drevoredu in potih pod njim je kmalu bilo vse črno ljudstva. Na starih šancah je solnce ne-

divnih pilotov osvajač. Letališče, vse v zelenju, obdano daleč naokrog od hribov, v ozadju kipeče planine, — vse to je nudilo ob dvigajočih se srebrnih pticah krasno podobo. Dobro je bilo videti tudi silne množice ljudstva, ki so obrobju letališča dajale podobo nemirnega mravljišča.

Zvečer pa je Ljubljana spet zaživela tisto znano življenje, kadar je polna volje priznati delo vseh pozitivnih tvorcev naroda. Od vseh strani so se v mesto

Predsednik ljubljanskega Aerokluba Rado Hribar pozdravlja s govorniškega odra številno zbrane goste. Poleg njega vodja letalskega centra posl. dr. Stane Rape.

Veliko trimotorno letalo »Farman Goliath«, s katerim so prileteli iz Beograda člani uprave »Aeroklubaz«.

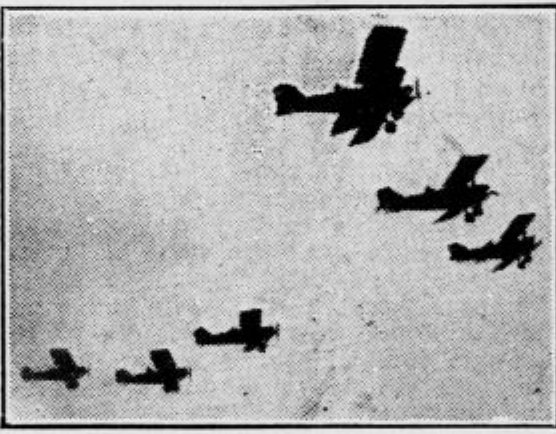

Kapetan Džal, ki je na najhitrejšem vojnem letalu Hawkerju s motorjem Rolls-Roycs 650 HP delal najdrzejše akrobacije, kakršne smo doslej poznali le iz filmov.

vse nepregledne množice. Vse je dovrnilo o drznih pilotih in njihovih svetlih pticah. V ušesih pa je še zvenelo gromko brnenje propelerjev, saj smo postali že kar naglušni, ko je n. pr. zaropotalo v zrak sedem Breguetov. Vrlim letalcem in gostom na čast je bil zvečer prirejen v prostorih Aerokluba prijateljski sestanek s mrzlo zakusko in predvajanjem domačega filma. Udeležba je bila odlična, dosežen pa je bil tudi lep uspeh z načelnim sporazumom, da bo že v kratkem otvorjena redna zračna zveza med Ljubljano in Sušakom.

Danes dopoldne so zapustili letališče vsi gostje s svojimi letali. Na širni planjavi je zdaj suha trda stvarnost, ki hoče le dela, razvoja, napredka.

Popoldne ob pol 17. uri je odletelo zadnje letalo, in sicer ono sarajevskega Aeroputa. Dopoldne pa so med drugimi odle-

Med najlepšimi točkami sporeda je bilo izvajanje vojnih letal, ki so se v zraku kretala v nepojmljivo strogem redu, da je bilo videti, kakor bi bila med seboj povezana. Visoko v zraku so sličila jati čerjavov na poletu v južne kraje.

teli trimotorni »Farman«, mali Fox Moths in naše potniško letalo »Potez«. S Farmanom je odpotoval general Janković s spremstvom in člani uprave Aeroputa. Ze rano jutraj je odletela zagrebška eskadrila pod poveljstvom svojega podpolkovnika Radovića. Mrki vojni dvosedi so odleteli čez Ljubljano spet v podobi klina. Ob desetih so nas pa zapustili lovci, vojna brzoletala, oba »Hawkerja« s pilotoma kapetanoma Džalom in Bajdakom, tretje lovsko letalo »Devotina« je pa vodil vojni pilot Blagojević. Odleteli so v Novi Sad.

Redna zračna prometna zveza med Ljubljano in Zagrebom je bila z današnjim dnem vpostavljena. Naše potniško letalo odleti iz Ljubljane vsak dan jutraj ob sedmih in pride v Zagreb 20 minut pred osmo. Za vso pot od našega do zagrebškega letališča potrebuje 40 minut. Iz Zagreba odhaja v Ljubljano vsak dan popoldne ob 16.45; v Ljubljano pride ob 18. Vožnja od Ljubljane do Zagreba ali obratno stane za osebo 180 Din. V to

vsoto je všteta tudi vožnja s avtomobilom iz mesta do letališča in z letališča v mesto. Potnike, ki odhajajo iz Ljubljane v Zagreb, čaka vsako jutro avto ljubljanskega Aerokluba pred pisarno »Putnika« (Neboščin), odkoder odpelje točno ob 6.20 na letališče. V Zagrebu pa nato popelje avto potnike od letališča v Borongaju do Jelačićevega trga.

Upati je, da se zračni potniški promet kmalu razvije do zaželenih višin. Gospodarskim krogom, ki jim je zlasti dandanes čas zlato, je z ustanovitvijo zračnega prometa pri nas nemalo ustreženo.

Ptujska zastopnika pri predsedniku vlade

Ptuj, 21. avgusta.

Mestni župan ptujski g. Lado Jerše in starosta ptujskega Škola g. dr. Salamon sta bila v soboto popoldne sprejeta od ministrskega predsednika g. dr. Sršića, ki biva na oddihu v Rogški Slatini. Skupno sta povabila g. predsednika vlade na proslavo 25 letnice ptujskih septembrskih dogodkov. G. predsednik vlade je obljubil, da se bo po možnosti udeležil proslave, v skrajnem primeru pa pošlje svojega namestnika. Pri tej priliki se je izrazil g. ministrski predsednik zelo laskavo o naših krajih ter o Ptujem samem in njegovi okolici, ki hrani vse polno zgodovinskih umetnosti. Odlični gost je obiskoval tudi Ptujsko goro z znamenito cerkvijo. Glede starin pa je izrazil željo, naj se nikakor ne odpradajo v inozemstvo.

V razgovoru o pripravi za proslavo je g. min. predsednik vlade odobril vozne olajšave in sicer tako, da bo vožnja za Škole telovadce brezplačna, za ostale žlane pa četrtinska, torej drugača, kakor je bilo prvotno objavljeno. Akt je bil takoj poslan ministrstvu prometa. G. predsednik vlade je ostal z g. županom in starostom celi dve uri v razgovoru.

Priprave za proslavo septembrskih dogodkov so v polnem teku. Vršijo se permanentne seje pripravljalnega odbora, ki ima vse polno dela. Vršil se je tudi sestanek rediteljskega odsaka, kjer je pričakovati ogromne udeležbe in mora biti rediteljski odsek pomnožen. Na telovadišču, v krasnem ljudskem vrtu, je postalo zelo živahno. Postavljajo tribune in ostale sedeže, v vrtu samem pa lične paviljone.

Pride! Pikantna šlager opereta

Noč pred poroko

LIANE HAID, GEORG ALEKSANDER

Za smeh in dovtipke skrbi SZOKE SZAKALL

Jutri!

Jutri!

Otvoritev postajališča na Duplici

Kamnik, 21. avgusta.

Tiho in skromno, brez posebnega hrupa in velike reklame — kakor je prav za današnje resne čase — so je danes dopoldne ob pol 10. ustavili na novem postajališču Duplici prvi osebni vlak. Šmarska občina in ž njo vsa bližnja in tudi daljna okolica je doživela izpolnitev svojih večletnih težanj, da bi mogla čim bližje izkoristiti ugodnost moderniziranega prometa na kamniški progi.

Lična sidana stavba, ki jo je s pomočjo lokalnih interesov in narodnega poslanca g. Cerarja ter s vsestransko podporo banske uprave in železniške direkcije, zgradila za potujoče občinstvo šmarska občina, leži v km 19.8 kamniške proge in je nekaj več kot 2 km oddaljena od Homca ozir. od Kamnika. Notranji prostor je udoben opremljen in bo posebno pozimi udoben za čakanje na vlake, zunaj pa obdaja mično hišico s malim stebriščem in nadstropjem obzornost postojakov. Postajališče leži v ravnini in je ž nje v obe smeri prav lep razgled na progo, lepši seveda proti severu, kjer ga zaključujejo divne kamniške planine.

Prvi vlak, ki je obetal na Duplici, je bil seveda dogodek, ki ga je prišla pozdraviti velika množica okoličanov, med njimi največ mladina. Pred postajajo, ki so jo za svečano priliko lepo okrasili z zelenjem in državnimi zastavami, je takoj po prihodu vlaka šmarski župan g. Vavpetič pozdravil uradne goste, med njimi narodnega poslanca g. Cerarja, zastopnika direkcije drž. žel. gg. dr. Deklevo in inž. Turbo in ostale. V kratkih besedah se je zahvalil za trud in umevanje, ki so ga pokazali ob prizadevanju občine, da je zdaj končno dobila svoj kolodvor. V imenu žel. direkcije je govoril g. dr. Deklevo, ki je želel občini in vsemu okoliškemu prebivalstvu za novo postajajo čim več uspehov in zadovoljstva, nar. poslanec g. Cerar pa je čestital g. županu za uspešno končano delo ter izrazil zadovoljstvo, da je njegov srez spet bogatejši za pridobitev, ki je dokaz, da gre napredek v naši državi kljub hudim časom svojo zmogovitost pot.

Na novi postajališču se je medtem ustavil že drugi vlak, goste pa je povabil na dom g. župan Vavpetič, kjer je bilo v prijetnem razgovoru izrečenih že mnogo lepih misli o bodočem razvoju one za zdaj ponižne stavbe ob progi, ki je zvezala Šmar-

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Danes neprekinjeno zadnjikrat ob 4., 1/8. in 1/10. uri zvečer

DOLLY HAAS IN WILLY FORST

v opereti

Nepozabno dekle

Kot dopolnilo najnovejši Paramountov zvočni tednik

Povsod isto mišljenje: pomaga zares!

Prhljaj izgine!
Lasje prenehajo izpadati!
Lasje spet rastejo!

Trilysin

BIOLOGIČNI TONIKUM ZA LASE

co in Duplico ter vso bogato naseljeno okoliico najudobnejše z ostalim svetom.

Tudi mi se priključujemo želji, da bi Duplica prav kmalu doživela še uresničene druge še bolj tehtne želje po pravem velikem kolodvoru za osebni in blagovni promet. Do tedaj pa bodi mala postajica viden glasnik, da žive okoli nje občani, ki streme za napredkom!

Sedemdesetletnica vzornega moža

Med starejšimi ljubljanci jih je malo, ki ne bi poznali upokojenega poštnega poduradnika g. Avgusta Jerška, saj je celih 30 let in še več obiskoval ljubljanske hiše kot denarni pismonoša. Težka in naporna je bila njegova služba, a kljub temu ali

morda ravno zato si je ohranil še v visoki starosti skoro mladostno prožnost in živahnost. Čil in zdrav, še vedno neumorno delaven v nacionalnih družinah, praznuje danes svojo 70. letnico. V šentjakobskem okraju menda ni društva, ki bi g. Jerška ne štelo ne le med svoje žlane, marveč tudi med požrtvovalne delavce za prosep društva in njegovih ciljev. Po sebi je umevno, da je že od mladosti Sokol; med svoje ustanovnike ga šteje Sokol II., med svoje stebre pa že desetletja tudi šentjakobske napredne politične organizacije. Krajevni odbor JNS za šentjakobski okraj mu bo zato drevi priredil častni večer v gostilni pri Amerikancu.

Jubilantu iskreno želimo, da bi mu bila usojena še dolga doba čvrstega zdravlja v topleni okolini njegovih, v nacionalnem in sokolskem duhu vzgojenih svojcev.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefov« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefov« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefov« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Slovo angleških pevcev od Jugoslavije

Bled, 21. avgusta.

Skupina angleških pevcev, ki so potovali po Jugoslaviji, je pred povratkom v domovino obiskala tudi Bled, kamor so se pripeljali v soboto. Skupina, ki šteje okoli 30 gospodov in dam, se je malo oddaljila od napornega potovanja, nedeljo so pa izrabili, da so si ogledali biser naših letovišč. Gosti so bili nastanjeni v hotelu Petran, kjer jih je uradno pozdravil zastopnik Angleškega društva v Ljubljani podpredsednik dr. F. Majaron. Med svoje rojake in rojakine je prispela iz Ljubljane tudi lektorica angleškega jezika mis Fanny Copeland.

V nedeljo zvečer so se na prav lep način poslovili od Jugoslavije. Na vrtni terasi hotela Petran so priredili neoficielen koncert, ki mu je navzlic prekratnemu času za reklamo prisostvovalo poleg odličnih predstavnikov našega javnega življenja tudi veliko število mednarodne publike. Čeprav gosti niso član, enega pevkega društva, temveč izhajajo iz raznih zborov, tvorijo lepo zaokroženo celoto, čije petje je na dostojni umetniški višini. Spored je bil zelo pester. Obsegal je predvsem angleške, škotske, irske in galske narodne pesmi, ki se medsebojno razlikujejo po harmoniji in melodiji. Pevci so podali tudi nekaj primerov modernega angleškega zborovega petja. Izredno so uga-jale keltske pesmi, ki jih je dirigiral mladi, talentirani dirigent Douglas K. Patrick. Na sporedu so bile tudi solistične točke in dueti, ki sta jih predvajala vodja skupine g. Woodhouse in gđ. Mabel Ritchie. Slednjo so poslušalci nagradili s šopkom cvetja. Poslušalci so bili izredno zadovoljni in so pevcom po vsaki točki živahno aplavdirali.

Po koncertu se je razvila živahna zabava. V krasni srebrni pokal, ki ga je Angležem v Sarajevu podarilo ondotno pevsko društvo, je hotelir g. Černe natočil izvrstno staro vinskno kapljico, ki jo je pokusila vsa družba ob petju domačih in angleških zdravil.

Bled je Angležem izredno ugajal in ni so mogli prehaliti njegove lepote. Kakor zamaknjeni so do pozne noči stali ob bregu in zrli na tiho jezersko gladino, na kateri so se odražali čudovi oddaljenih bleških. Danes so gosti zapustili Bled in se vračajo preko Benetk v domovino.

Iz življenja in sveta

Smrtni v človeški roki žarki

Senzacionalni poskusi v anatomskega institutu

Prof. dr. von Möllendorf je odkril in pokazal enega izmed najzanimivejših naravnih pojavov. Pred končnim razkritjem so smatrali ta pojav za skrivnost, ki se je lahko kosala z vsemi skrivnostnimi dogajanjimi okultističnih in spiritističnih sej.

Znano je, da imajo reje živega tkiva, ki smo ga izrezali telesu kakšne živali in položili v redilno raztopino,

nezaslišano trdoživost.

Z razumno oskrbo lahko dosežemo, da preživijo ti odlomki živega organizma, izrezane stanece raka koščki srca itd. ta organizem za dolga desetletja. Njih odpornost proti vnanjim vplivom, celo proti morilnim Röntgenovim žarkom je nezaslišana. Tem boli je presenetil znanstvenike eksperiment, ki ga je napravil von Möllendorf.

Približaj se roko takšni stanični kulturi, ne da bi se je dotaknil, in je opazil, da je kultura v teku pol ure, najdlje pa v treh urah

prenehala živeti.

Ne samo človeška roka, tudi živa miška, ki jo je približal reji na tri centimetre, je povzročila, da je reja poginila. Ker približevanje mrtvih bitij in organov mrtvih bitij ni pokazalo tega učinka, je moral prvotno domnevati, da izžarevajo živi organizmi neko skrivnostno vrsto žarkov, pravih »smrtnih žarkov«, ki umetno gojene kulture uničujejo. Skrivnost kakor izvor teh žarkov je bil tudi njih značaj.

Neznani morilni fluid

Je imel po vsem videzu svojstvo, da je prebijal trda telesa kakor Röntgenovi žarki. Če je postavil v. Möllendorf med kulturo in roko 7 mm debelo stekleno ploščo ali okajeno steklo, porcelan, les, celo tenko plastevinca, so »smrtni žarki« živega bitja vendarle opravili svojo delo: kultura je poginila.

Herriot v Sofiji

Bivši francoski ministrski predsednik Ed. Herriot po sprejemu v poslopju narodnega sobranja

Čarovnik lepote umrl

V Parizu je preminul dr. Raymond Passot, kirurg za lepotne operacije, ki je užival med ženskimi svetom sloves čarodaja lepote človeškega obraza. Še nedavno so poročali francoski listi, da je dr. Passot izvršil 3000 uspešnih lepotnih operacij.

Pokojni kirurg je imel cvetočo prakso in še nedavno je povabil na svojo kliniko prijateljice lepote, kjer jim je predvajal film z naslovom: »V 20 minutah za 20 let mlajša«.

**Čitajte tedensko revijo
„ŽIVLJENJE IN SVET“**

Umetne zobne korenine

Konec mučnega zdravljenja korenin

Dunajski listi poročajo, da je uspelo zobotehniku Evgeniu Ripperju napraviti izum, ki utegne spraviti »umetna zobovja« s sveta.

Obolele zobe ne obravnava več z dolgotrajnim zdravljenjem korenin, temveč jih kratkoma izvleče in nadomesti bolno korenino z umetno korenino iz posebne zlitine nerjavečega jekla, zlata ali platine, ki ima to lastnost, da se kakor naravna korenina zraste s celjustno kostjo. Nato podlago postavi potem krono iz porcelana.

Postopek je veliko manj bolesten nego dosedanj postopek in mu ne sledijo čisti zoboboli, ki nastopajo običajno po dosedanjih metodah obravnavanja bolnih korenin. Ripper namerava osnovati velik ambulatorij, v katerem bo zdravlil izključno po svoji metodi.

Iz sodobne Nemčije

»Vistosmerjen« PENklub

V Berlinu se je obrazovalo novo vodstvo nemškega PEN kluba z državnim komisarjem H. Hinklom. V njem so: Hans Johst, Rainer Schöller, J. v. Leers, Edgar von Schmidt-Pauli, Hans Martin Elster in Erich Kochanowski. Sama zveneca svetovna imena.

Schiller — predhodnik Hitlerjevega

Neki dr. Fabrizius piše v svoji knjigi »Schiller kot Hitlerjev sobojnik«: »Schiller je moral — kakor Horst Wessel — umreti pregodnje smrti, ker je bil židom in prostozidarjem trn v peti.«

Produktivna skrb za brezposelne

V Spodnji Saški v bližini Süntla so začeli graditi ogromen spomenik Horstu Wesselu, ki je preračunan na milijon mark. Ta denar bodo nabrali s privatnimi darovi. Delo bodo opravile Prostovoljne delovne službe v 60.000 delovnih dneh.

Spomenik Hitlerjevskemu junaku Horstu Wesselu (pristnemu Nemcu vsaj po imenu) Spomenik so morali postaviti politični jetniki v koncentracijskem taborišču v Dachau na Bavarskem

Heroizem in erotika

Neka berlinska tiskovna delala reklamo za novo kopalno sol. V izložbeno okno je postavila kopalno kad, vanjo pa lepo mlado dekle. Seveda se je zbrala pred okno množica radovednežev, ki so komaj čakali, da se bo mladenka pokazala vsa iz vode, ki je bila neprozorna zaradi primešane soli. Toda dekle je sedelo do vratu v vodi in se je smejala. Tedaj je imel neki nacist pravi domislek. Na ves glas je začel peti Hitlerjevsko himno, pesem o Horstu Wesselu. V hipu je stalo vse kakor prikovano. Mož se je za hip prekinil in zavpil: »No, gospodična, izvolite vstati, kadar se poje pesem o Horstu Wesselu.«

Zaman si je prizadeval, da bi ugotovil, za katero vrsto žarkov gre. Električni ni bila, Röntgenovi ali radijevi žarki tudi ne, toplota isto tako ne, kajti reja je poginila tudi tedaj, če je postavil med njo in roko kalijev galun, ki toplo toplotno absorbira, ali kameno sol, ki jo propušča skoraj neovirano. Pač pa ni umrla, če je kulturo samo segrel daleč nad človeško telesno temperaturo. Nadaljnji poskusi so pokazali, da izhaja ubijajoči fluid

samo iz živih bitij sesalskega razreda,

druga niso učinkovala.

Tako je stala ta stvar še pred nekoliko dnevi, ko je Möllendorf skoraj slučajno izvršil poskus, ki je na mah rešil to zamotano vprašanje. Pokazalo se je, da zmore isto, kar človeška roka ali miška, tudi navadna, neživa segrevalna plošča, ki jo približaj kulturi, in to celo, če ni segreta niti na 37 stop., ampak samo na 32 stop. — pod pogojem, da je temperatura v sobi za precejšnje število stopinj nižja.

Ni toplota sama na sebi, ki umori kulturo, temveč razlika v temperaturi, nenadno segretje kulture. V staničnih kulturah nastanejo po vsej priliki hipne temperaturne razlike, ki življenjski substanci tako škodujejo, da odmrje. Učinek tople človeške roke ali miši je tu v bistvu enak učinku segrevalne plošče, a ves pojav sliči zelo močno

prehladu,

ki ga človek ulovi v prepihu in ki je že marsikoga spravil v grob. Čeprav je poskus s segrevalno ploščo na ta način preganjal utvaro o smrtnih žarkih v živem organizmu, nam je pa po drugi strani pokazal neko čudno, doslej precej nedodano svojstvo žive substance, ki bo imelo lahko še velik pomen v praksi.

Boj za Mount Everest

Zadnja odprava na Mount Everest se ni obnesla. Člani ekspedicije se vračajo na Anglesko. Vzrok neuspeha je slabo vreme. Monsun se je namreč letos pojavil zelo rano in je pretvoril gole vršace Mount Everesta s snegom pokrita temena. Tako je nastala velika nevarnost plazov.

Delo, ki si ga je bila zastavila ekspedicija, pa kljub temu ni ostalo brez uspeha. Najvišje taborišče odprave je topot doseglo višino 7100 m, torej skoraj 600 m več nego zadnja odprava. Bilo je v brezžični zvezi s taboriščem na vznožju Himalaja.

Najvišje taborišče je postavila ekspedicija 220 m nad dosedaj najvišjo doseženo višino iz l. 1924. Če bi naslednje odprave napredovale v tem razmerju, bi prihodnje ekspedicije pritrpanele pri plezanju na vrh Everesta nekaj ur časa.

Velik uspeh treh hribolazcev

Tirolska gorska vodnika Josef in Angelo Dima iz Cortine ter Emil Comici iz Tridenta so preplezali severno steno vršace Grosse Zinne v Dolomiti. Ta stena je bila več desetletij nerešljiv problem, ker je gladka kakor jajce. Prvotno je hotelo premagati steno pet turistov, dva pa sta omagala medpotoma in sta morala zaradi krčev v tilniku opustiti plezanje.

Elektrificirane železnice

Na čelu dežel, ki se lahko ponašajo z elektrifikacijo železniškega omrežja, je Švica, ki je elektrificirala že polovico svojih prog. Elektrifikacija v Švici je rentabilna, ker ima Švica ogromno cene vode sile.

Druge države stoje daleč za Švico. Švedska ima n. pr. elektrificiranih samo 14 odstotkov prog. Avstrija 13,5 odstotkov, Italija 9 odstotkov, Norveška 7,3%, Francija 3,8%, Holandska 3,7%, Španija 3,4%, Nemčija 2,9%, Anglija 2,5%. Niti 1% elektrificiranih železniških prog nimajo Češkoslovaška, Rusija, ameriške Zedinjene države, Madžarska in tudi mi ne.

Srebro iz Indije v Ameriki

V St. Francisku so izkrcali 9000 srebrnih palic v vrednosti 5 milijonov zlatih dolarjev, ki jih je vrnila Anglija kot del odplačila svojega vojnega dolga. Srebro je indskega izvora

Jeza škoduje želodcu

Nepravi poklici in nesrečni zakoni — vzroki želodčnih bolezni

Zdravniki so čisto bili v zadregi pred skrivnostnimi primeri očitnih želodčnih bolezni, ki jim ni pomagal za trajno noben, še tako bistroumen zdravilni postopek.

Na univerzitetni kliniki v Münstru so končno rešili uganko večine teh obolenj oziroma so odkrili, da ima tisto staro ljudsko naziranje popolnoma prav, ki trdi, da jeza škoduje želodcu. V takšnih primerih je zdravnik pacientu prav za prav nepotreben, zadostuje enostavno, da se pacient odtegne razmeram, ki vzbujajo njegovo nezadovoljstvo in s tem vse znake želodčne obolenja, slabo voljo, breztečnost, naval krvi v glavo, bljuvanje, mršavost itd. V mnogih primerih so prej takšnega pacienta včasih celo operirali in je začasno ozdravel, a ko se je vrnil v prejšnje življenje, je kmalu spet obolel.

Vse takšno zdravljenje, ki je zvezano s velikimi stroški, operacije, bivanje po dragih sanatorijih itd. bodo v bodoče odveč. Zadostovalo bo, da se reši pacient kakšnih žalostnih družinskih prilik ali da si poišče nov — poklic. Kajti v večini primerov je baš nezadovoljstvo v poklicnem življenju, jeza nad tiranskimi predstojniki ali zlobnimi tovariši, ki povzroča, da človeka »grize«, nesrečni zakoni pa so drugi najpogostejši vzrok za obolenje.

Ta spoznanja bodo marikateremu bolniku na želodcu prinesla olajšanje in mu pokazala pot do zdravja. Če mu zdravnik doslej ni mogel pomagati, naj poišče vzrok v eventualnem nezadovoljstvu z načinom svojega življenja in svojega deia: v določenih primerih mu potem ne bo težko odpraviti poleg duševne depresije tudi telesno bolezen.

Živo so zazidali

Nepričakovano toda grozno odkritje ve-sele družbe

Na nekem plemenitaškem posestvu v grški deželi Tesaliji je stala sredi gozda visoka, z mahom in praprotoj porasla, previsna pečina, s katere je bil lep razgled po deželi. Zaradi tega je lastnik na to pečino prav rad vodil svoje goste.

Tako je tudi pred nekoliko dnevi priredil tu piknik. Komaj je 18 glava družba na vrhu skale razgrnila odeje in sedla k jedem, se je

vrh zamajal

in se zvrnil z vsemi ljudmi v gozd. Za sredo ni bilo nič težjih poškodb, večina gostov je prebila avanturo z večjim ali manjšim živčnim šokom. Ko so tudi tega preostali, so stopili k pečini, da vidijo, kaj je bil vzrok nezgode. Tedaj so v svoje veliko začudenje ugotovili, da vrh pečine sploh ni bil skalnat, temveč da je bil nanjo pridan in je skrival jamo, ki je vodila v globino. Na dnu jame je ležalo

žensko truplo

z zvezanimi rokama, že bolj podobno okostju, ki ga je pokrivala kakor na mumijah izsušena koža. Ko so to truplo spravili na zrak, je razpadlo in ga potem ni bilo več mogoče tako rekonstruirati, da bi morebiti ugotovili, po kakšnem naključju je prišlo v ta kraj. Gre pa nedvomno za žensko, ki so jo pred stoletji

živo zazidali

bodisi zaradi nezvestobe ali zaradi čarovništva.

Ker so manjkali vsi vnanji znaki, niso mogli niti približno ugotoviti, kdaj se je izvršila ta strašna sodba. Samo krčeviti položaj okostja je kazal, kakšne muke je pretrpela nesrečnica, preden je umrla od gladi ali zaradi zadušitve.

DOBRO JE, ČE VEŠ..

da je prispel polkovnik Charles Lindbergh s svojo ženo na Island, kjer bo nadalje študiral načrt za zračno progo iz Amerike proti Evropi;

da so te dni v Veroni odstranili ploščo s hiše, o kateri so domnevali, da se je tam rodila Julija iz Shakespeareove žaloigre.

Povod za odstranitev je dalo znanstveno dognanje, da Capuleti niso bili rodbina, ampak politična stranka. Zgodovinarji potrjujejo, da Romeo in Julija sploh nista živila. Njuna ljubezenska zgodba je izrodek pesnikove domišljije;

da ima Avstralija samo 6.619.000 prebivalcev in da so njene najgostejše poseljene pokrajine Novi Južni Wales, Victoria in Queensland;

da so te dni pripeljali iz Španije v Liverpool toliko množino oranž, da jih niso mogli prodati. Namestu da bi jih iztovorili in odpeljali na trg, so jih pometali v morje. Izpreznilih so 5000 zabojev, v katerih je bilo na milijone sadežev;

da je pobegnilo iz kazenske kolonije na Guyani spet devet kazencev. Bagno je s tem izgubil v zadnjih 11 mesecih okoli 100 prebivalcev;

da je neka prodajalka v Schönebecku ob Labi dobila po pošti zavitek z mrtvaškim venciem in pismom: »Tvoj čas je dotekel. Pridi!« — Pošiljatelj je napravila na prejemnico takšen vtis, da je od razburjenja dobila srčne krče, katerim je podlegla v dveh urah;

da hoče italijanski letalski general de Pinedo potolči svetovni rekord Codosa in Rossia. Startal bo z D'Annunzijevim slonom iz New Yorka proti Bagdadu;

da so v ameriških državah New York, Connecticut in New Jersey zastavljali tudi krojaški pomočniki ki zahtevajo izboljšanje delovnega položaja in zvišanje mezd;

da zaključujejo v Chicagu priprave za obravnavo proti voditelju banditov Al Caponeju in 22 sokrivcem. Pravniki računajo, da bo Capone, ki je bil zadnjič obsodjen na 11 let robije, topot še občutnejše kaznovan.

Nov rekordni skok s padalom

Švicarski pilot Rudolf Böhlem je skočil v Baslu iz letala v višini 8200 m ter dosegel s tem rekord v skakanju s padalom. Böhlem je imel s seboj aparat za dihanje, barograf in filmsko kamero ter je padal na zemljo 20 minut.

KARIKATURA

Cespedes,

novi kubanski državni predsednik

ANEKDOTA

Rihard Wagner je hotel pripraviti svoj ženi Cosimi na njen 45. rojstni dan, ki sta ga preživela v Benetkah, posebno veselje. Zato je vprašal v liceju Marcello, če ne bi bili tamošnji gojenci pripravljeni pod njegovim vodstvom naštvirati simfonijo iz njegovih mladih let. Vodstvo zavoda je na to pristalo. Koncert se je vršil v družbi, ki je prišla čestitati Cosimi in Wagner, ki se je hotel izkazati hvaležnega sodelujočim godbenikom, je naročil zakusko, ki je morala biti, po računu sodeč (ta je znašal 800 lir) prav obilna. Čez par dni pa je prišel od liceja Marcello račun za godbenike. Glasil se je na 2000 lir. Wagner je bil osupel, a je poravnal račun, Cosima pa je prosila Wagnerja, naj v bodoče opusti tako dragocena darila za njen rojstni dan.

VSAK DAN ENA

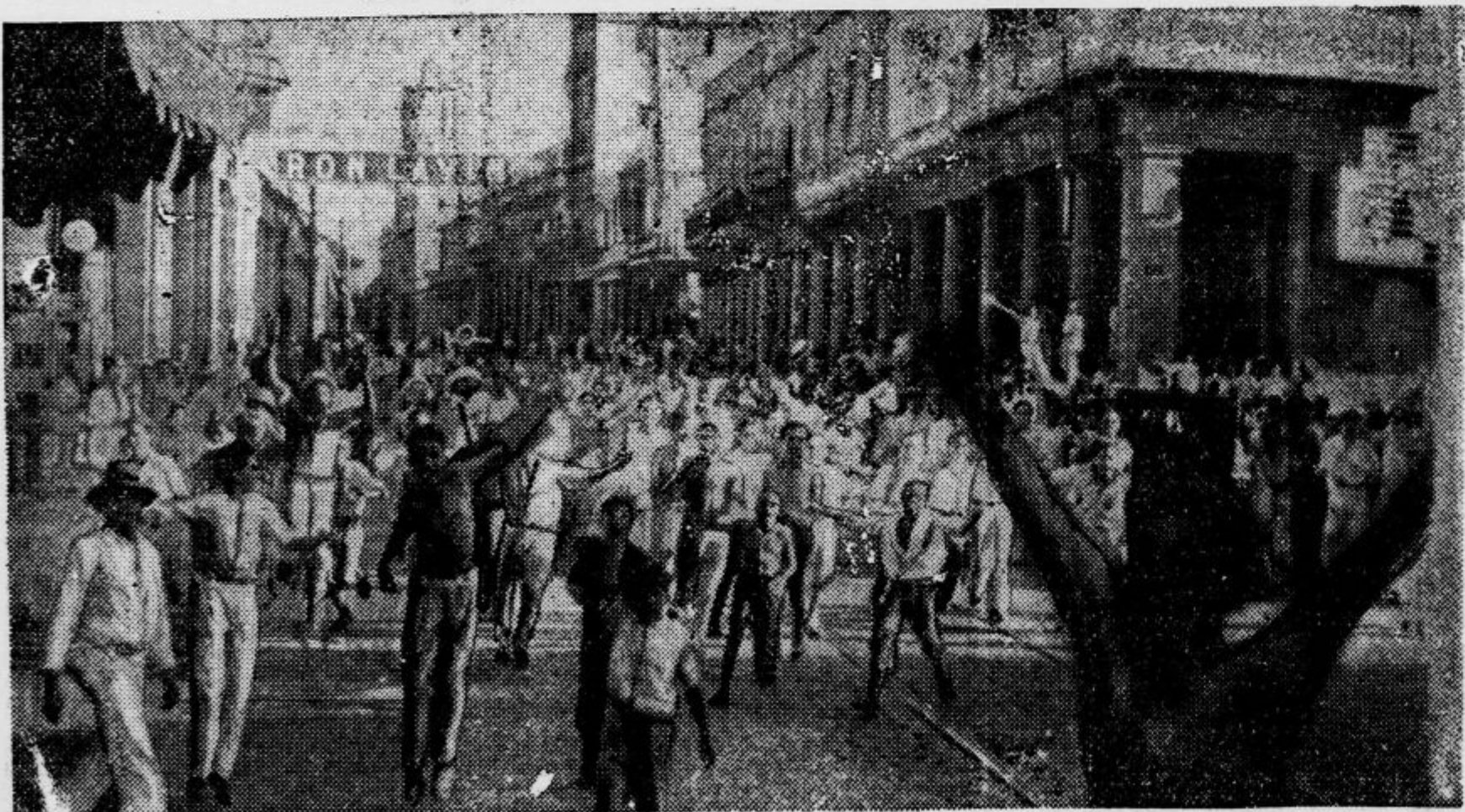
Neugnani sin

»Niti pare ne dobiš več od mene! Zaradi mene lahko umreš!«

»Da, oče, toda daj mi vsaj sto dinarjev predujma na pogrebne stroške.«

PRISTOPAJTE K AEROKLUBU

Zmagoslavje ulice v kubanski prestolnici

Ko je množica v Havanni zvedela, da je predsednik Machado pobegnil, je od samega navdušenja plesala po ulicah

